

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	475
1.1 Lovforslagets formål og baggrund	475
1.2 Lovforslagets hovedpunkter	476
2. Gældende ret	476
3. Fremmed ret	477
3.1 Norge	477
3.2 Holland	477
4. Lovforslagets udformning	477
5. Europarådets anbefalinger	479
6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser	479
7. Hørte myndigheder mv.	480

1. Indledning

1.1 Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslaget går ud på at indføre særlige underrettings- og formkrav i de tilfælde, hvor justitsministeren i medfør af retsplejelovens § 98, stk. 3, giver anklagemyndigheden pålæg i konkrete straffesager om at begynde, fortsætte, undlade eller standse forfølgning. Formålet er at sikre en større åbenhed og gennemsigtighed i forbindelse med anvendelsen af denne beføjelse, uanset at beføjelsen i praksis anvendes yderst sjældent. Efter regeringens opfattelse vil den foreslåede ordning kunne medvirke til at hindre, at der opstår mytedannelser om f.eks. årsagerne til, at en tiltale er blevet rejst eller ikke er blevet rejst.

I november 2003 fremsatte medlemmer af Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten et forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af justitsministerens beføjelser i konkrete straffesager (B 46).

Af Retsudvalgets beretning af 29. april 2004 over beslutningsforslaget fremgår, at:

”Udvalget noterer sig, at justitsministeren i svaret på spørgsmål 1 bl.a. har tilkendegivet, at ministeren

altid bør være yderst tilbageholdende med at gribe ind i anklagemyndighedens beslutninger i enkeltsager. Efter ministerens opfattelse må det afgørende være, at der er en sådan åbenhed og gennemsigtighed, hvis justitsministeren anvender beføjelsen, at der ikke opstår mytedannelse om årsagerne til, at en tiltale er blevet rejst eller ikke er blevet rejst. Og senere i svaret fremgår det, at det efter Justitsministeriets opfattelse med henblik på at sikre en større åbenhed og gennemsigtighed vil være relevant at overveje en model med inspiration fra de elementer i den norske og den hollandske ordning, som vedrører dokumentationskrav og en mere direkte parlamentarisk kontrol. Det kan således overvejes at fastsætte i retsplejeloven, at pålæg fra justitsministeren til de offentlige anklagere vedrørende konkrete straffesager skal være skriftlige og indeholde en nærmere begrundelse. Et sådant skriftligt pålæg vil indgå i en eventuel straffesags akter. Det kan endvidere overvejes at fastsætte i loven, at Folketinget altid skal orienteres skriftligt, hvis justitsministeren giver pålæg i en konkret straffesag, f.eks. ved at der sendes en kopi af justitsministerens afgørelse.

Udvalget opfordrer ministeren til i næste folketingssamling efter høring af de berørte organisationer